



**JEDNOTA V RŮZNOSTI**



Po boku Rút — Cesta k Bohu je otevřená	Jaroslav F. Pechar	4
Jednota v různosti —		
• Adamovy hranice	Pavel Jun	5
• Lovci a jeskynní ženy	Kateřina Soudná	6
• Anketa		8
• VOX POPULI		9
• A zrovna ne!	Eduard Štorch	9
Náboženství a násilí — Judaismus a násilí dnes	Pavel Hošek	10
Šachový kůň radí — Metoda „pytlík třešni“	Miki Zařechtal	11
Cože, Bože? — ... v Boha, Otce všemohoucího	Petr Callus	11
Uchu pro potěchu — Petr Linhart	Benjamín Skála	12
Ekooko — Hliník se neodstěhoval do Humpolce	Magdalena Férová	17
Právnícká KPZ — Občanka	redakční tým	19
Pomáhat se musí umět — rozhovor	Olcha Richterová	20
Víkend za humny — Víkend na trati 231 - V Polabí	Tomáš Groll	22
Mrtvý muž v bunkru — recenze	Mikuláš Ferjenčík	24
Radůza rapující meditující — recenze	Olcha Richterová	24
Dva proti Říši — recenze	Vojtěch Veselý	25
Střípky z kultury	Klára Schneiderová	25
Příloha — Instantní programy	Pešout, J. V.	
Autor obálky Štěpán Bartošek		

## TÁHNI MI OD KRBU, LOVČE!

Luboš Kratochvíl

úvodník

„Já prostě nenechám vědomosti svého dítěte prznit nějakým neumětelem,“ zaznělo najednou zvýšeným hlasem do našeho oběda v restauraci. „Ty o tom na rozdíl ode mě vůbec nic nevíš, tak se to toho nepleť. Ta škola je hrozná!“ To mladý otec, zřejmě učitel, vysvětloval své manželce, jak budou vzdělávat své dítě. Zřejmě toho kojence, který spinkal vedle stolu v kočárku. Potěš pámbu.

Při pročítání tohoto Bratrstva jsem se dozvěděl mimo jiné to, že my, lidé, máme problém se změnou jeviště, ve kterém máme hrát své

role. Muži už nemusejí na celý den odcházet na lov, zatímco se ženy starají o domácí krb a výchovu dětí. Potkávají se na mnohem menším prostoru, a tak se Adam i Eva snaží urvat pro sebe kus pravomocí toho druhého. Kromě rovnosti před Bohem i rovnost vzájemnou.

Ten taťka z restaurace to ale podle mého trochu přehání. Jeho paní stejně vypadala, že je splachovací. Jen si to klidně, můj drahý, vymysli, jak to za těch šest let bude. Vsaďte bych se, že si to nakonec stejně udělá po svém. ■

A black and white photograph of a snowy forest path. The path is wide and covered in a thick layer of snow, leading into the distance. On both sides of the path, there are tall, evergreen trees, likely spruce or fir, heavily laden with snow. The trees are densely packed, creating a sense of a deep forest. The sky is overcast and grey, contributing to the somber and quiet atmosphere of the scene. The overall composition is symmetrical, with the path acting as a central axis.

**Nikam, kam stojí za to jít,  
se nedostanete zkratkou.**

anonym

Rt 1,1-16



Tři ženy váhají kam jít, aby nezemřely hladu. V Moábu má Rút a Orpa jen malou šanci na slušný život a Noemi čeká bída s trvalou hrozbou smrti hladem. Přezívání na okraji života a smrti byl osud mnoha vdov v té době a ještě dlouho poté - můžeme připomenout třeba Annu Magdalénu Bachovou, která svému manželovi (slavnému skladateli Bachovi) vychovala 16 dětí a nakonec umírala v osamění a bídě. A nebýt státního sociálního zabezpečení, kdo ví, jaká by byla situace dnes. Orpa se vrací k rodičům. Snad u nich nalezneme zastání, snad se jí podaří se ještě znovu vdát.

Noemi jde do Betléma. Na vdávání je stará a tak doufá, že najde zastání u svého lidu, tam, kde vládne Hospodin. A Rút jde s ní - aby se Noemin lid stal jejím lidem a Hospodin jejím Bohem. Ve smrti Elímeleka, Machlóna a Kiljóna můžeme ale najít i něco víc, než jen osobní tragedii jedné z mnoha rodin té doby. Bible si hraje s vlastními jmény a s jejich významy i souzvuky s jinými slovy. Zkusme se tedy do toho biblického vyprávění zaposlouchat ušima židovského čtenáře: V domě chleba (Betlémě) byl hlad.

Muž z rodu plodných (Efratejec), jehož bohem je Moloch (Elímelek), nehodlá čekat, až se Hospodin vrátí ke svému lidu

a odchází do pohanské země. Jde se svou rozkošnou (Noemi) ženou a dvěma syny. Jenže jak dlouho mohou žít, když budou žít v pohanské zemi, otcem je uctíváček modly a jeden syn je nemocný (Machlón) a druhý vyčerpaný (Kiljón)?! Zůstane stará vdova a dvě ovdovělé snachy - šíje, tedy Orpa, která již svým jménem ukazuje, že nakonec ukáže své tchýni záda a přátelská, tedy Rút, která s ní zůstane. Již ta jména jako by čtenáře připravovala na to, co se bude dít. A čtenář tedy čeká, jak to dopadne, až se setká přátelská (Rút) s tím, ve kterém je síla, tedy Bóazem. Zmizelo modlářství i slabost a setká se láska a síla. To ovšem až za chvíli, teď stojí Noemi a Rút na hranicích Moábu a Izraele. Což Noemi, ta jde domů. Rút jde do neznáma - ale ne do prázdna. Jde do země lidu Hospodinova, aby se tato země stala její zemí a Hospodin se stal jejím Bohem.

Kvůli této myšlence celá kniha Rút vznikla. Kvůli myšlence, že existuje nejen cesta pryč od Hospodina, jak to kritizují proroci, že lid odpadá od Hospodina, neposlouchá jeho příkazy a drží se pohanských praktik. Vždyť přeci existuje i cesta právě opačná! Cesta, která začíná tím, že člověk pohanské praktiky opustí, připojí se k lidu, který slouží jedinému skutečnému Bohu.

I tato cesta je otevřena a jakkoliv se jí mnozí bibličtí pisatelé obávali - připomeňme Ezdráše a Nehemjáše a jejich boj proti pohanským manželkám - tak máme v Bibli i knihu Rút, která říká, že ta cesta nemusí nutně být slepá a že nemusí nutně končit tím, že pohanský partner nakonec strhne srdce věřícího na špatnou stranu a konec tohoto vztahu bude horší než počátek. Tvůj lid bude mým lidem a tvůj Bůh mým Bohem. To je vyznání pohanky Rút a je předzvěstí a příslibem toho, že cesta k Bohu je otevřena pro každého, kdo po ní chce za Bohem jít. ■

## ADAMOVY HRANICE

Pavel Jun

Posledně jsme si přečetli 1. kapitolu lidského života. Rozespálý Adam po nebeské narkóze, poté co přišel o žebro se ještě pořádně neprobíral, cítí jen to prázdné místo v sobě a chce ho nějak naplnit, takže hmatá kolem sebe a...

A rychle do 2. kapitoly. Rozespálý Adam se probere, promne si oči a všimne si -Eva – člověk vedle mě! Tak tohle...! Co to znamená?

Jak to má Adam teď? S Evou, sám se sebou, v té zahradě... Nahlédnout do toho můžeme přes Adamovy hranice. Adam má teď trojí typ hranic.

**Hranice „na okraji“**

První typ hranic jsou hranice, na které narážíte na okraji. Adam má zahradu, ta zahrada má na svém okraji kolem dokola plot a to je hranice Adamova světa. Dál už je jen pustina. To je hranice na okraji, hranice omezující a vymezující, oddělující „moje“ a „ne moje“, domov a cizínu.

Jak je člověku u hranice „na okraji“? Adam k ní nechodí, aby se zasněně díval do pustiny. Protože dotýkat se těchto hranic, to bolí, svírá, zneklidňuje.

A není problém, který s životem máme, právě v nich? Nepomohlo by nám, kdybychom je posunuli kus dál? Když to jen trochu jde – pokusíme se o to. Nebo kdybychom se v nich aspoň zabezpečili, vymezili se proti jinému, cizímu?

A odtud se děje spousta dalšího zlého. Spousta konfliktů, brutality, zklamání a zoufalství...

**Hranice „uprostřed“**

Adam měl ve své zahradě hranici ještě jinak. V zahradě stojí dva stromy, strom života a strom poznání dobrého a zlého. Ty stromy jsou taky hranice, taky říkají – dál už ne. A jsou uprostřed zahrady!

Není to hrozné? Představte si to: Adam se

ráno probudí a co vidí? Ty stromy jako hranici. Celý den chodí kolem nich, odevšad je vidí, a večer jeho poslední pohled musí patřit taky jim. Adam musí žít neustále se svými hranicemi!

Ale tyto hranice nejsou „omezující“, jsou připomínající. Připomínají Něoho, kdo je tu vedle něj a nad ním, od Koho to všechno je, Kdo ho tu chtěl mít. A s tím mu připomínají, že to všechno (práce, zahrada, celý život) je pro příběh. Příběh je vždycky „s někým“.

Tu zahradu, život nemáš jen k tomu, abys sám přežil nějaký čas, než čas sám zúží tvůj obzor tak, že tě sevře a rozdrtí. Od Něoho to všechno je a pro příběh s Někým. Pro vztah. Žiješ před tváří Něoho. Na Něoho nemáš, nemůžeš zapomenout.

Součástí (nebo snad smyslem!) tvého života je respekt. Ohlížet se. Uznávat, brát vážně... Vidět sebe sama „relativně“, ve vztahu. Já nejsem sám (a všechno oč jde).

Jaké je tohle, jak je s touto hranicí? Jinak než s tou „na okraji“. Možná jste potkali lidi – kteří nejsou schopni respektu, ohledu, jsou do sebe zahledění, rozšiřují bezohledně svůj svět, žijí výlučně svůj život. To je hrozné. Takže – díky za takovou hranici „uprostřed“.

To je druhý typ hranice, hranice uprostřed. Připomínající (druhého – a taky tobě – jak tu jsi).

**Hranice „v srdci“**

Ale to ještě není všechno. Ještě je potřebí zmínit něco, co nám zůstává zahaleno tajemstvím („vedl na člověka mrákotu“). Ale je to velké a krásné. Jsou dva lidé vedle sebe. Ne! Ne vedle sebe, ale spolu!

Není teď totiž o jednoho člověka v zahradě víc, není „jeden navíc“. Není tím pádem o polovinu místa v zahradě méně a na pořadu dne není vytýčení hranic napříč zahradou.

Ti dva nebudou bloudit zahradou, nebude to tak, že někdy do sebe narazí, pak se lhostejně odvrátí, a půjdou si dál svou cestou. Nebude to tak, že po každém setkání se podívají k těm stromům uprostřed zahrady, zatnou zuby a za zády si potom zahrozí – kdyby tu nebyly, kdyby tu nebyl On, to bych ti ukázal... Ti dva si neubírají místo. Naopak. Naopak znamená – dávají?

Oni k sobě patří, vždyť jsou z jednoho (kusu), touží po sobě navzájem, touží po spojení, které ale nebude nikdy znamenat přivlastnění si, splynutí, ukořisťení, Ti dva se milují. Víte jak velká věc se to stala?

Tu hranici, kterou člověk neměl překročit, - aby neztratil život, aby neztratil to, co ho dělá člověkem, (schopnost života – s, schopnost respektu, ohledu a příběhu), tu hranici uprostřed, tu teď dostává taky do srdce. Druhý člověk se stává tou hranicí, kterou člověk nemůže překročit, a člověk to přijímá, prožívá jako milost. Ne jen jako omezení, ne jen jako napomenutí a připomínku, že není sám.

Už to není zákon, zvenku přikázaný, už to má v srdci, vidí, jak je to dobré, že nezůstal sám sobě na starosti a na smrt, jediný, první a poslední.

Jaké to je? Však taky první lidské slovo bylo slovo radosti, děkující za ženu.

### **Adam má tři druhy hranic:**

První: na okraji, vymezuující. Probouzející úzkost, bolest, vztek, vyvolávající zuřivost, krutost, násilí, boj... Zůstat u ní znamená uvíznout v neustálém konfliktu.

Druhá – uprostřed, připomínající, vedoucí k respektu, odpovědnosti. K uznání, do příběhu.

Třetí – do srdce, aby bylo jasné, že to je dobré, že to je pro radost, to, že nejsem sám.

Adam má trojí hranici, trojí přijatou, přirozenou hranici. Dokud se je nepokusí překročit, popřít – dá se Dobře žít.

Přijdou další kapitoly Adamova (našeho) života. Promyslete a užijte si tu dnešní. Lepší bude už jen na konci.



## **LOVCI A JESKYNNÍ ŽENY**

Kateřina Soudná

**téma**

V současné době vychází mnoho knih, které jsou věnovány jinakosti mužů a žen. Muži z Marsu, ženy z Venuše, Proč muži neposlouchají a ženy neumějí hledat v mapách, Proč muži lžou a ženy pláčou... Tyto a jím podobné publikace nás navádějí, informují, jak si poradit s druhým pohlavím, jak ho pochopit, jak s ním vyjít... Jinými slovy, jak předejít konfliktu mezi partnery. Zdánlivě logické, jasné. Při bližším pohledu na věc však zjistíme, že na vzniku konfliktu krom odlišností pohlaví se může velkou měrou podílet v současnosti tak běžné „tiché zoufalství samoty“. Co je tím míněno? Pojdme na návštěvu k lovcům mamutů. A proč zrovna tam? Protože naše genetická výbava a tím i nejzákladnější lidské potřeby se od těch dob změnily jen minimálně. Tedy to, co je dobré a blahodárné pro lovce mamutů svědčí i nám... Dobrá, naše genetická výbava se nezměnila – to, co se

dramaticky změnilo, je prostředí, ve kterém žijeme. Proto je tak těžké „to“ dobré a blahodárné realizovat tady a teď. A tak nám často „to“ chybí. Jsme nespokojení, podráždění. A to už je jen krůček ke konfliktu. S kým? S tím, kdo je první na ráně. Náš partner.

### **Na návštěvě u lovců mamutů**

Tak tedy kmen lovců mamutů. Lovci – tiší, málomluvní, protože mluvka by zvěř akorát vyplašil a nic nechtyl. Odborníci na lov, kteří dokáží po večerech mezi sebou dlouhé hodiny rozvláčně diskutovat o způsobu lovu a podrobně popisovat své odvážné kousky. Přesní v pohybech, vynalézaví v zdokonalování zbraní a pastí. Vážní a soustředění, s vědomím, že na jejich úspěchu závisí přežití celého kmene. Ženy – rychlé, bystré, s vyřídilkou, protože je nutno se s ostatními ženami domluvit na hlídání dětí, kdy zpracovat kůže a teprve potom ještě úrodu kukuřič-

ce. A když začne pršet, rychle rozhodnout, co teď, protože najednou je všechno jinak. Rozdělí si práci a když jsou hotové s jednou, pomohou ještě jinde. Vynalézavé ve zlepšovacích k usnadnění práce. A aby práce rychleji uběhla, zpívají, smějí se, povídají si....

Nyní si představme situaci, ve které se lovec vrací z lesa. Ztratil svůj oštěp, který už tolikrát zajistil celému kmeni dostatek masa na celou zimu. Jde, svolá ostatní lovce a řekne: Ztratil jsem v lese oštěp. Ostatní lovci pokývají mlčky hlavou, sedí v kruhu a mlčí. Po chvíli se jeden z nich zvedne, jde do své jeskyně a vrátí se s jiným oštěpem, podá ho lovcům a řekne: Zkus tenhle..“ A muži pokývají hlavami, mlčky okouknou oštěp a rozejdou se. Ženy švitoří a smějí se nedaleko, vplétají si kytky do vlasů a komentují urostlé postavy opodál sedících mužů. Oštěp je jim úplně jedno. Stejně jako mužům nejnovější způsob pletení vlasů.

### **Na návštěvě v paneláku**

Zkusme si tuto situaci přenést do současnosti: panelákový byt o rozloze 70 metrů čtverečných. Přichází muž lovec. Jediný, komu může říci o ztraceném oštěpu je ten, s kým sdílí byt. Nikoho jiného totiž v anonymním věžáku nezná. Přijde, sedne, mlčí. Žena bystrá ihned pozná, že se něco děje a tak ještě dřív, než muž dosedne, vypálí: Co je? Jsi nějaký přepadlej... Muž mlčí a ženu to čekání na odpověď nebaví, protože přítom ještě ohřívá večeři a kontroluje domácí úkol. Je nedočkavá, podrážděná, že hned nedostala odpověď: Tak co je? Ztratil jsi řeč? Ne, ztratil jsem oštěp... Cože??? No to snad ne! Ježkovy voči, jak je to možný, cos dělal? Co budeš dělat? Slyšíš? Co si počneš?... Muž mlčí..... Tak něco řekni! Proč mlčíš!?... Muž to ještě chvíli vydrží, pak vstává a kvapně odchází. Tohle nemíní dál poslouchat... Co je, kam jdeš? Ty sis ani nevším, že jsem byla u holiče a ještě jdeš pryč!... Bouchnou dveře. A každý sám momentálně prožívá tichou zoufalství samoty.

### **Sdílená starost, poloviční starost**

Z výše řečeného je patrné, že při vzniku konfliktu mezi partnery nemusí hrát roli jen

jinakost pohlaví. Podílí se na něm i v současnosti běžná, podmínkami daná, nemožnost mužské problémy sdílet s muži a ženské trable sdílet s ostatními ženami. V partnerském vztahu můžeme velmi intimně prožít pocit blízkosti, vzájemnosti, lásky. Jen ten nejbližší nás také může nejlépe podpořit ve chvílích velké citové ztráty, bolesti. Ale to, co je často v běžném životě k neunešení, je osamocení v každodenních mužských a ženských starostech. Ty se mnou můj partner někdy nechce, někdy neumí, někdy nedokáže, ale každopádně by neměl být povinen sdílet... neboť člověk je od základu tvor společenský, ne partnerský... Bohužel lidský rod se v současné době nachází ve své minimalistické formě. Muž, žena, dítě. Pryč jsou široká rodová společenství poskytující velký okruh směřících se žen, starých, mladých, vdaných i vdov, i těch neprovdaných, které si při společné práci vyprávějí s humorem o svých mužích. Když budeme pozorně naslouchat, s úlevou zjistíme, že každé jsme nějaké a všude je něco a oproti tomu, co zažívá Nováková s Novákem, se mám vlastně dobře a jak své trable statečně nese Pokorná... Minimalistická rodina nepřeje ani tomu opravdovskému, mužskému „chlapi sobě“, které v dnešní době známe jen z reklamních sloganů na pivo...

### **Peklo a Ráj**

Chceme-li blahodárně pečovat o svá partnerství, nepalme se svatbou mosty k druhým lidem. Jako oko v hlavě chraňme svůj okruh „lovců“ a své „jeskynní ženy“. A pokud je nemáme, protože jsme třeba šli za svým vyvoleným do cizího města, hledjeme ji tam. A z druhé strany, pusťme otěže těsného partnerství a podporujme u svých protějšků totéž. Říká se, že největším pekelným utrpením je sdílení vymezeného prostoru s nenáviděným člověkem. Rájem tedy můžeme analogicky nazvat sdílením širokého společenství blízkých. To je místo, odkud vzešli Adam Eva. A tak můžeme na závěr říci: Jen ze společenství se rodí a žijí partnerství. ■

## CO ZARUČENĚ ZPŮSOBÍ KONFLIKT S VAŠÍM PARTNEREM?

**Karolina Kamberská,  
folkové duo – Sestry  
Steinovy**



Dá se říct, čím povrchnější problém, tím větší riziko konfliktu. O filozofii, umění či víře se můžeme bavit zcela bezpečně. Problém nastává v otázkách typu údržba domu, kam se ztratila šunka na zítřek atd. Zásadně se tedy s mužem bavíme jen o duchovních záležitostech a dům necháváme v zájmu našeho manželství pozvolna spadnout.

**Milena Černá,  
ředitelka Výboru dobré  
vůle – Nadace Olgy  
Havlové**



Malé lži. Nadutost. Diskriminační přístup k lidem s nízkým postavením. A také plýtvání penězi, jídlem...

**Martin Bursík, ministr  
životního prostředí**



Zní to nepravděpodobně, ale nemáme konflikty. Každý jsme sám sebou a navzájem se nenutíme být jinými.

**Íjáček, kamarád  
medvídka Pú**



Dojemný. To je to pravé slovo. Ale nikomu na tom vůbec nesejde... Za všechno můžou oni. Hmm. Ale kdybych si přiznal, že čas od času

za něco mohu já, možná by bylo ve Stokorcovém lese veseleji.

**Jaro Křivohlavý,  
psycholog**



Nejtěžší konflikty se týkají zájmů. A z nich je to konflikt celoživotního směřování života. Konkrétně: oč jim jde. Když se v tom rozcházejí, je to zlé.

**Víťa Marčík, herec,  
komediant**



Na tuto otázku se snažíme najít odpověď společně s manželkou. Za 25 let už máme každý svá práva a povinnosti, moc i zodpovědnost. V zásadních věcech už máme mezi sebou jasno, takže konflikty vznikají z blbosti. Jako například: když kecám své ženě do řízení auta (čehokolí – pozn. mé ženy), nebo když jdu mezi lidi ve špinavém oblečení ( je to mé právo, ale Evy zodpovědnost). A taky když někam odjždíme společně (4 až 9 lidí) a já řeknu: „Evi, zase zdržuješ.“ A nebo...

**Martin Čech, ředitel  
Ústředí Evangelické  
akademie**



Má občasná drobná opomenutí typu – před třemi hodinami jsem měl být doma či vyvednout děti ze školy a připomenutí důležitosti mého víkendového odpoledního spánku.

**Horácký seniorát  
Tereza, 16 let**

Nedostatek komunikace, tolerance a přesvědčení, že nikdy nemůže dojít ke konfliktu.

**Veronika, 19 let**

Konflikt s mým partnerem zatím nepůsobí nic a doufám, že to tak zůstane i nadále:-)

**Jana, 19 let**

Nevím o ničem, co by mohlo mého partnera zaručeně naštvat. Během dvou let, co jsme spolu, k žádnému konfliktu nedošlo.

**Královehradecký s.  
Marcela, 19 let**

No, tak u nás je za zaručeným vyvolávačem konfliktu partnerova nespolehlivost a nedochvilnost.

**Terka, 18 let**

Když mi při tanci pošlape nohy.

Otázka příště: „**Jak se hněváte?**“

Odpovědi na adresu: [bratrstvo@evangnet.cz](mailto:bratrstvo@evangnet.cz) s předmětem VOX POPULI do 16. 3. 2008

## A ZROVNA NE!

Eduard Štorch

Udýchaný Žvejkal příběhl k jámě.

„Vrtilko, přišel jsem ti na pomoc! Nestalo se ti nic?“

„Mohl jsi zůstat doma,“ ozvalo se mrzutě z jámy.

Žvejkal se dlouho nerozmýšlel. Uviděl nablízku několik balvanů a hned valil jeden k jámě. Hoši mu pomáhali.

Vrtilka přeci jen asi chtěla vzbudit soucit. Hlasitě bědovala, třebaže už příčinu neměla.

Žvejkal na ni zavolal: „Vrtilko, hodně naříkej!“

„Zrovna ne!“ zněla odpověď a nářek v tu chvíli přestal.

„Vrtilko, postav se tuhle ke stěně, já tam shodím kámen!“

„Ani mě nenapadne, zrovna si stoupnu jinam!“

Žvejkal svalil balvan do jámy.

„Dej pozor, Vrtilko, shodím ještě jeden kámen.“

„Shážeš si jich kolik chceš, ani se nehnu!“

Buch! Druhý balvan spadl na první, ale trochu nakřivo.

„Vrtilko, tenhle kámen nesmíš srovnat na ten první! Nech jej tak, jak je nakřivo!“

„Abys věděl, srovnám je na sebe!“

„Ale teď, Vrtilko, ať na ty kameny nestoupneš – spadla bys!“

„Co mi zakazuješ? Vylezu na ně, zachce-li se mi.“

„Ale ruce nezvedej do výšky!“

„Proč bych je nezvedla, zvednu!“

„Nechyť mě za ruku!“

„A už tě držím!“

„Neopírej se nohama o stěnu jámy!“

„Budu se opírat, jak budu chtít!“

„Tak dobře, ale alespoň neklekej na okraj jámy!“

„Já si kleknu, kam chci – třeba sem!“

„A teď už ani nemusíš děkovat Velbábě, že ti pomohla.“

„To poděkuji, abys věděl, vím, co se patří...“

Děkuji ti, mocná Velbábo, žes mě z jámy vysvobodila a že jsem s tvou pomocí šťastně vylezla... To koukáš, Žvejka, jak pěkně jsem se dostala ven! Ty bys to, toť se ví, nikdy nedokázal!“

Žvejkal pokynul na pozdrav Jetelístků a odvedl si Vrtilku domů.

*Eduard Štorch: Minehava  
Praha: Albatros, 1969.*

Téměř dvě tisíciletí byli Židé rozptýleným národem, žijícím v malých skupinkách po celém obydleném světě. Obvykle byli vydáni na milost národům, mezi kterými žili, a obvykle byli také vystaveni násilí. Většinou vůbec nepřicházelo v úvahu, že by se mohli postavit na odpor, nesměli totiž vlastnit zbraně. Nejčastěji si museli za drahé peníze kupovat relativní bezpečí od více či méně věrolomných panovníků.

V době osvícenských reforem, kdy směli Židé opustit hrady ghett, začali být brzy vnímáni jako nevíтанá konkurence v čile se rozvíjejícím průmyslu a obchodu, což vyvolalo nové vlny antisemitismu. Evropanům vadilo, „že je najednou všude nějak moc Židů“. Proto se na sklonku 19. století mezi Židy rozšířilo přesvědčení, že v Evropě nikdy nebudou vítáni a že je třeba pracovat na vzniku židovské národní domoviny. Pogromy, ke kterým docházelo ve východní Evropě ještě koncem 19. století, posílily rodící se sionistické hnutí a přistěhovalectví Židů do Svaté země.

Cestu k vytvoření židovského státu otevřela Balfourova deklarace v roce 1917. Židům jakožto „národu bez území“ mělo být dáno „území bez národa“. Otázkou, co bude s Palestinci, se tehdy ještě nikdo příliš netrápil. V době vzestupu Hitlera k moci hledalo mnoho evropských Židů útočiště v Izraeli, po skončení druhé světové války mnozí z těch, kdo přežili holokaust, dali přednost novému začátku v Izraeli před návratem do rozkradených domovů. Strašná bilance holokaustu nakonec uspíšila vyhlášení nezávislosti státu Izrael v květnu 1948. Prakticky okamžitě začala izraelsko-arabská válka, která v jistém smyslu nikdy neskončila.

Židovští rabíni byli zpočátku vůči sionismu nedůvěřiví, považovali jej za zcela sekulární nacionalistické hnutí. Teprve po šes-

tidenní válce v roce 1967, kdy se hranice státu Izrael rozšířily do podoby hranic biblické Země zaslíbené, změnila značná část rabínů pod vedením vlivného izraelského rabína C. J. Kooka názor a přiznala Izraeli teologickou legitimitu – tedy klíčovou roli v Božím plánu znovushromáždění Vyvolaného národa v zemi Izrael. Vojáky izraelské armády považoval rabín Kook za nevědomé agenty Boží vůle.

Židovský národ má tedy už šedesát let opět politickou autonomii, a také jednu z nejsilnějších a nejlépe vyzbrojených armád světa. Dodnes jsou někteří rabíni (sdružení ve skupině Neturei Karta) přesvědčeni, že stát Izrael neprávem okupuje Palestinu a že nemá nic společného s Božím řízením dějin. Sympatizují s Palestinci a kritizují izraelské represe vůči nim. Na druhé straně spektra jsou rabíni, kteří hlásají radikální náboženský sionismus (s odkazem na biblická zaslíbení), odmítají kompromisy a ústupky a podporují extremistickou skupinu Guš Emunim. Nejradikálnější stoupcí tohoto proudu plánovali sérii odvetných atentátů na palestinské autobusy, neúspěšně se pokusili vyhodit do vzduchu mešitu Al-Aksa na Chrámovém návrší v Jeruzalémě a schvalovali atentát na Jicchaka Rabina pro jeho „politiku kompromisu“.

Ve státě Izrael ožily ideály statečných židovských obránců, partyzánů a bojovníků za svobodu. S odkazem na staletí plná pogromů a antisemitismu se ozývá heslo „už nikdy jako ovce“. Vděčně bývají připomínáni makabejští povstalci či hrdinové židovských válek proti Římu. Ani samotní Židé, ani jejich křesťanští přátelé ovšem zdaleka nejsou jednotni v otázce, kde a zda se ochrana vlastní svobody a bezpečí mění v agresí a bezpráví vůči ostatním obyvatelům Svaté země. ■

## aneb ošemetnost romantické večeře

Ohořelý byt, astmatický záchvat, vytopené sousedé, zpruzená ségra, kočka v šoku, červené fleky, rozbitý porcelán po babičce, hysteričtí rodiče, měsíční kapesné v háji a nejasné pokračování vztahu.

I tak může dopadnout snaha o romantickou večeři, kdy rodiče odjedou na večer pryč. My koupíme mladší sestře lístky do kina na zaručeně nejlepší film desetiletí – Kameňák 3 – a pošleme ji o hodinu dřív, aby opravdu našla hezké místo k sezení. Nakoupíme svíčky, velké orchideje a dobré červené víno Chateau de Tesco. Samou láskou zapomeneme, že jsme si začali napouštět vanu a aranžujeme olivy na míšeňský porcelán, který známe jen ze Štědrovečerní večeře. Bohužel ten vidíme dnes naposledy. Ano,

při snaze o zamilované pohlázení se láhev ČERVENÉHO vína bohužel/bohudík (aspoň nás nebude bolet hlava) převrhne. Slečna, kočka a bílý koberec v obýváku dostanou v tu ránu rudý nádech a červené skvrny ve tváři naší vytoužené nevyrazí jenom ze vzteku. Že by alergie na orchideje? A nakonec ta srážka s rodiči ve dveřích (za jejichž zády vidíme utíkat dívku svých snů), kteří se rozhodnou nám škodu strhávat v nadcházejících 12 měsících z kapesného, již skoro nestojí ani za zmínku.

A proto doporučuji koupit si kilo třešní v igelitovém sáčku a odpoledne po škole vyrazit na nejbližší zídku. Pecky střílet po mladších sestřích a kočkách ve křoví. A večer pak třeba vyrazit do kina. Ale pozor na ostatní nezadané šachové koně :-). (viz Bratrstvo 1/2008) ■

## ... V BOHA, OTCE VŠEMOHOUCÍHO

Aleš Mostecký

Zvon na věži několikrát zacinkal. Otevřely se dveře kostela a pomalu z nich vyšel hlouček starších paní. Partička „náctiletých“ si je z nedalekého parku změřila značně pohrdavým pohledem.

„Chápete to, jak může ještě dneska někdo věřit na Boha?“ „No jasně, je to nesmysl a žvást pro pár starejch babek, koukni na ně.“ Z očí ještě chvíli srší výsměch, ale pak už jejich pozornost plně opět upoutal plán večerní akce.

### O několik hodin později:

Policejní cela byla malá, studená a temná. Sedmnáctiletý mladík sedí na prýčně s hlavou v dlaních. Brečel, ale nikdo z kámošů ho neviděl, tak co. Uvnitř v hlavě mu víří zážitky dnešního večera. Majáčky, ostrý zvuk policejních sirén. Ruka zkroutená za zády. Při pomýšlení na to ho znovu ostře zabořila. A pak výslech: „Jméno, příjmení ...“ A jak se

ten policajt šklebil: „Ale, ale, to teda tatínek nebude mít radost.“ To určitě nebude, kur...! V tom mu v hlavě zableskla naděje, jako by někdo rozsvítil do tmy žárovku, a chtělo se mu zařvat do ticha: „Tati!“

No jasně, že mu to nedošlo dřív. Táta. To je naděje! Asi jediná v tomhle srabu. Ten mě v tom nenechá. Co by to bylo za tátu? Určitě něco podnikne. Je to přece podnikatel. A úspěšnej! Kdyby neseděl v týhle dřice, asi by se té povedené hříčce i zasmál. Jeho myšlenky se rozeběhly dál. Koho asi táta zná? Co ho to bude stát, aby mě z toho vysekal? To asi nebude levný. Bude naštvanej? Dostanu zaracha a naložený nějaký povinnosti? Tak ať! Táta pomůže, on určitě něco zmůže, i když já jsem v koncích. Já už budu sekat dobrotu, to ti slibuju. Jsi asi jedinej, tati, kdo pro mě může něco udělat, když já to takhle zbral. Co bych si bez tebe vůbec počal? Tati, tati, já ti věřím! Moc, moc! ■

Petr Linhart se narodil 3. února 1962. Svě první sólové album ale vydal teprve loni. Není to ovšem blesk z čistého nebe, však také původně jako sólové nebylo vůbec plánováno. Již v první polovině 80. let hrál na kytaru (po menších zkušenostech se svou vlastní kapelou Listy) v přední folkové kapele Čp. 8, která na Portách dokázala zastínit i Nerez, bratry Ebony nebo Poutníky. Její kapelník a autor repertoáru Jára Ježek, potomek Jaroslava Ježka, ale na konci roku 1985 zemřel. To už však Petr Linhart ve skupině nehrál, podle svých slov byl „pro nijak nerostoucí instrumentační schopnosti po zásluze vyhozen“ a nedlouho poté založil Majerovy brzdové tabulky, se kterými hraje dodnes. Občas spolupracuje i na dalších projektech, např. s Františkem Stralczyńským, ale jinak se věnuje hlavně „Majerovkám“, kde je v podstatě výhradním autorem. Majerovy brzdové tabulky vydaly zatím pět alb, nejnovější Pálavu před čtyřmi lety.

Písničky Majerových brzdových tabulek, které kapelník nazývá „magickou vlastivědou“, vypráví často o konkrétních místech, jejich příbězích, pověstech, genu loci. Již skoro legendou je výrok známého geologa a esejisty Václava Cílka, že „hudebníka české krajiny dosud nezná“, na který leckdo reagoval tak, že zmínil právě Linhartovu kapelu. S Cílkem se pak na vlastní přání setkali v Noci s Andělem. Hudebně jsou Majerovky zvláštní art-folk, od alba Ryba ryb (2000) používají často samplý, Petr Linhart si hraní s počítačem užívá i na svém loňském sólovém albu. Zásadní deskou Majerovek byla Gabréta (1996), která svým názvem (starověké jméno původně z keltského jazyka, které znamená „pohoří kozorožců“) odkazuje na Šumavu. Na toto album navázal Petr Linhart loni albem Suděta týkající se Sudet (jméno opět podle starých

keltských jazyků prý odkazuje k divočákům). Písně z alba původně plánoval pro kapelu, nakonec to ale dopadlo jinak a desku nahrál sám s pomocí různých hostů (např. aranžér Marek Štífter nebo výtečný kytarista Peter Binder). Ti se mohou výjimečně setkat při



koncertní podobě projektu zvané Neunundzwanzig Saiten, většinou ale zpívá Petr Linhart sám za doprovodu své elektrické kytary, dokonce i na koncertech Majerovek mívá blok písni ze Suděty. Není příliš dobrým zpěvákem, ale dokáže z toho udělat přednost. Celé album je možné s nadsázkou chápat i jako jeden příběh, který začíná výletem do severočeských

Sudet (první píseň Neděle, Sonntag) a končí koupí kostela, o které se zpívá v poslední (nepočítaje závěrečnou instrumentálku) písni alba Sudetský kostel, která, jak praví poznámky v bookletu, je inspirována skutečným kostelem v Šidlově u Zákup (okres Česká Lípa) - ten byl na prodej a dnes je z něj chalupa. Každá píseň je ale zároveň vlastním příběhem z pozapomenutých míst Sudet, např. Maria Stock vypráví o dnes již vysídlené vsi Skoky, kde zbyl pouze poutní kostel a cesta k němu se ocitla na dně přehrady. Podobně na tom jsou Devět panen z Herrnwalde nebo Horní hrad. Písně Agni či Co dělá paní Marta v zimě zase čerpají z knihy Denní dům, noční dům polské spisovatelky Olygy Tokarczuk. Album velmi zdařile doplňují webové stránky [www.petrlinhart.cz](http://www.petrlinhart.cz), kde se můžeme dozvědět více o inspiracích jednotlivých textů, ale také si můžeme prohlédnout výborné fotografie z výletů do míst, o kterých zpívá (Petr Linhart je Pražan), třeba ze Skok či z polského příhraničního městečka Nowa Ruda, kam je zasazen příběh Agni, jeden z nejsilnějších z alba. ■

Příště: *Caine*

# INSTANTNÍ PROGRAMY

## BLAHOSLAVENSTVÍ

Lukáš Pešout

### Pomůcky:

– pracovní list s textem blahoslavenství (vyrobíte následovně: vytiskněte na papír formátu A4 text z Mt 5, 3-11 tak, aby byl pouze v levé půlce papíru, pravá půlka bude prázdná)

– 1 list papíru A3

– fix/pero pro každého účastníka, svíčka, Bible

### Postup:

– rozdejte účastníkům pracovní listy

#### 1. ÚVOD:

Po křtu a pobytu na poušti, poté co se Ježíš obklopil věrnými druhy, potuloval se po Galileji, rozmlouval s lidmi a stával se v očích mnoha stále zajímavější. Mnoho lidí jej následovalo. A on cítil, že má něco vyřídit, něco zvěstovat. Na jednom happeningu na nejmenovaném kopci pak náhle promluvil. A jeho první slova (první slova Kristova učení, první slova Boží zvěsti) zněla nějak takto: z pracovního listu přečtete (nebo vybídnete někoho, aby přečetl) Ježíšova blahoslavenství. (Tip: můžete číst všichni společně).

#### 2. PRÁCE S TEXTEM:

(tip: pracujte ve dvojicích nad jedním pracovním listem)

a) Přečtete následující podněty a otázky.

Překvapivá slova na začátek, že? Poněkud nesrozumitelná, dají se pochopit různě. Co tím chce Ježíš vlastně říci? Někdo se má cítit blaze, vnitřně spoko-

jeně, happy. Neboť TI NĚKDO budou Bohem odměněni...

b) Zadejte účastníkům následující úkol: Zkuste nyní do prázdného sloupce vpravo napsat svůj seznam devíti jedinců, kteří by podle vás byli odměněni dnes. Nikoli konkrétních 9 lidí a jejich jmen; spíše 9 profesí, charakterů, životních postojů či příběhů, zkrátka devět charakteristik, které budou podle vás Bohem odměněny

c) Mezitím co účastníci vyplňují svůj pracovní list, rozložte doprostřed místa, kde sedíte, list papíru A3

d) Každý přečtete svých 9 jedinců, kteří by měli být odměněni. Všichni se zkusíte shodnout, vybrat ze svých blahoslavených pět takových, na kterých se dohodnete všichni. Napište je fixem na velký papír uprostřed vás.

e) Nyní udělejte fixem čáry mezi 6. a 7. veršem a mezi 10. a 11. veršem v biblickém textu v levém sloupci. Vysvětlíte, proč jste text takhle rozdělili: Ježíšova blahoslavenství tak rozdělíte na tři části, které značí jejich trojí charakter. V poslední části (verš 11) blahoslaví Kristus své přímé následovníky, učedníky, křesťany, církev. V druhé části (verš 7 až 10) jsou Ježíšem blahoslaveni ti, kteří se nějakým způsobem snaží naplňovat ideu Božího království, žít podle určitých pravidel, žít správný život. V první části (verš 3 až 6) zvěstuje však Ježíš ještě něco jiného. Odměny se tu dostává bez zásluh. Ježíš tu chce především potěšit, zvěstovat naději bez podmínek konkrétního chování;

naději pro všechny, kteří si nedělají velké naděje. V celém biblickém textu jsou tak blahoslavení jednak křesťané, jednak lidé čistého srdce, jimž je cizí každá zákeřnost. V první části jsou však těšeni i ti, kdo nemají vůbec nic; jsou prostě jen chudí, v duchu ztratili smysl života, ztichli, neboť je nikdo neposlouchá. Třetí část blahoslavenství by se dala shrnout pod pojem VÍRA, druhá pod pojem SPRAVEDLNOST, první pod pojem NEZASLOUŽENÁ MILOST.

f) Po tomto výkladu a rozdělení ať se každý (ve dvojicích, ve skupinách) podobně zamyslí nad svými vlastními blahoslavenstvími. K jednotlivým si napište, ke kterému významovému typu biblických blahoslavenství se spíše kloní (VÍRA, SPRAVEDLNOST, NEZASLOUŽENOST). Máte zastoupeny všechny tři představené typy? Který typ převažuje? O čem to vypovídá? (Nesouvisí to nějak s lidským a Božím vnímáním spravedlnosti? V čem se liší důrazy?)

g) Stejně se zamyslete a rozdělte pět společných blahoslavenství, na kterých jste se shodli. Jaký typ, jaké kritérium zvítězilo v rámci demokratického hlediska?

### 3. ZÁVĚR:

Přečtěte následující shrnutí: Mojžíš kdysi vystoupil na kopec, aby odtud zvěstoval určité směrovky, podmínky k novému životu, tzv. desatero. Také Ježíš vystoupil na kopec, aby zvěstoval pozvání k novému životu. S láskyplným pohledem nás chce potěšit; zvěstuje tak pozvání bez podmínek, zvěst milosti, zkratka evangelium. Dobrou zprávu pro všechny.

### 4. ZTIŠENÍ:

Zhasne se. Zapálí se svíčka, která se položí na střed papíru s pěti společnými blahoslavenstvími uprostřed všech. Čte se Mt 5, 14-16. Může následovat modlitba.

## ÚSPĚCH

J. V.

*V roce 1924 vycházely v Bratrstvu přílohy pro práci s mládeží (Příloha biblických studií ve sdruženích Č.B.M.E.). Jednalo se o připravené programy, které mohli využít laici – mládežníci. Autorům šlo o to, aby se „všemožně podporovalo prosté, upřímné, samostatné vyjadřování členů“ a „aby se průměrnému členu ve sdružení umožnil jeho vlastní názor a náboženský projev.“ (V. Vavřina).*

*Proto si můžete nyní vyzkoušet, jak tenkrát smýšleli o světě! Nebraňte se aktualizací!... Nezalekněte se oslovením - při vedení programu budete prostě*

*„vůdcem“).*

### Úspěch M 8, 1-18

Příloha 1 k Bratrstvu 1924/1

Úvodní slovo pro vůdce: Nejprve si musíme uvědomit, co úspěch je. Mnozí měří úspěch dle množství získaného bohatství. V očích Pána Ježíše však bohatí lidé byli velmi často obrazem neúspěchu. Dle jeho názoru úspěch byl a je pojmem duchovním a ne materiálním; jinými slovy: Ten může mluvit o úspěchu, kdo vystihl, jaké úmys-

le s ním má Bůh – a který se dle této jemu zjevené vůle Boží též řídí. V tomto ohledu byl Pán Ježíš krásným příkladem. On byl tím, čím ho Bůh chtěl míti.

I.

Ilustrace: Nakresli na tabuli žebřík. Na něj napiš slovo „Úspěch“. Zdůrazni, že k úspěchu nutno se propracovat – pomalu, od stupně k stupni výše, až se dostaneme na výši, kterou nazýváme úspěchem.

Vyzvi členy, aby jmenovali některé vlastnosti, které vedou k úspěchu. Tak, jak jsou jmenovány, piš je na šprysle žebříku, hotov jsa o každé jmenované vlastnosti několik slov říci. (Poctivost, pravdomluvnost, služba, pilnost, zdraví, vděčnost, dočvilnost, ochota, vzdělání, věrnost, víra, náboženství atd.)

II.

Přines do schůze obyčejný balon, který děti nafoukávají a který při ucházení vzduchu do něj vtlačeného vydává ostrý, pronikavý ton. Než začneš mluvit, nafoukni ho před členy. Upozorni na rozdíl objemu před a po nafouknutí. Mnozí myslí, že velikost je úspěch. – Řekněme, že chudý člověk si svou vychytralostí dopomohl k velkému jmění. (Mnozí nabudou bohatství často podvodny anebo nepoctivým, bezohledným jednáním). Lidé za nedlouho mluví o velkém úspěchu takového člověka. Za krátko mu bohatství přineslo moc a slávu v očích lidských. – Bůh ale vidí hlouběji nežli člověk: Lesk bohatství nezaslepí Boha: On vidí sice, že člověk ten získal značné jmění – ale jestliže toto jmění ho nepozvedlo také mravně i duchovně – Bůh vidí, že jeho duše je právě tak prázdná jako ten zdánlivě veliký balon.

Nyní balon propíchni: V okamžiku splaskne a stává se nepotřebným, bezúčelným. To samé se stane s člověkem, jenž následkem velkého úspěchu zpyšněl a stal se domýšlivým. Ten, kdo shromažďuje jen pro své tělo, ale zapomíná na svou duši, ten je v očích Božích bláznem (Lk 12, 15-21). Zdánlivá jeho hodnota splaskne právě tak před zpytujícím okem Božím, jako praskl tento nafouklý balon před hrotem špendlíku.

Úspěch je pojem duchovní a duševní. Ten může v pravdě mluvit o úspěchu, kdo získal na vídnosti, v lásce, víře a podobných vlastnostech, které apoštol Pavel jmenuje „Ovoce Ducha“ (Gal. 5, 22). Bez těchto vlastností, byť bychom i získali celý svět a slávu svých spoluobčanů, nebudeme ničím jiným nežli takovými nafouknutými balony, které sice svým objemem se zdají být velkými – ale v kterých přece není nic.

### Otázky k rozhovoru:

- 1) Co nazýváme úspěchem v životě?
- 2) Co je nepravý, nebo zdánlivý úspěch?
- 3) Může nezdar a neúspěch člověku někdy být prospěšným?
- 4) V jakém smyslu pomohl neúspěch marnotratnému synu?
- 5) Kdy můžeme mluvit o úspěchu, i když jsme se zdánlivě setkali s neúspěchem?
- 6) Proč nelze měřit úspěch člověka vždy dle jeho nahromaděného bohatství?
- 7) V čem spočívá opravdový úspěch člověka?
- 8) Může nám vzdělání dopomoci k úspěchu?
- 9) Jmenuj některé věci, které člověku brání v dosažení úspěchu.
- 10) Může zábava se stát nepřítelem úspěchu?

# Unáší nás kra

český text: Pavel Jan

Suzanne Vega (New York is a Woman)

C G A F C G

1. Le-do-vá kra ná-s ná - ší na jih zdá se a - si ně - kam krov - ní - ku  
 2. Le-do-vá kra ná-s ná - ší ob - čas cí - tím jak se zhlou - bí zach - vě - je

5 C G A F G

slun - ce pá - li u - bý - vá děl - si - mý při - bý - vá plout - ví žre - lo - ků  
 Tys Pá - tek můj a já tvůj Ro - bin - son na os - tro - vě bez na - děj - je.

8

po - tom ob - zor sev - řel se jak pev - ný kruh

12 c a a/Gis a/G a/Fis

ja - ko kdýž tě zlá - ky něk - do ob - ji - má... sa - maj - sem ne - jsem však o - sa - mě - lá

16 a/F E<sup>7</sup> C G

ta - jím dech. u ná - ší ná - s kra

19 A F G C

kdo - pak ví kam ta - je však nej - sem ztra - ce - ná

INSTANTNÍ PROGRAMY

3. Ledová kra nás unáší  
 Bouře dávno vzala náš záchranný člun  
 Tys Robinson a já tvůj Pátek jsem  
 Na ostrově bez návratů.

Ale, ale – vy netřídíte aluminium? Kontejner na plasty, sklo a papír má dneska v rozumné vzdálenosti od domu téměř každý, někdo dokonce i na nápojové kartony nebo biodpad. Co ale s kovem? Nádoby na kovy většinou v obcích nejsou, nevyplatilo by se to. Jedním z důvodů je to, že by místo v útrokách popelářského auta končil jejich obsah na kárce sběrače, který by ve sběrně utržil zaslouženou odměnu. Proto se o svůj kovový odpad musí každý starat sám. Větší kovové kusy i drobný domovní odpad, jako jsou plechovky, je možné odevzdat ve sběrném dvoře nebo ve sběrných surovinách. Kde není sběrný dvůr, je obec povinná zajistit sběr jinak, například dvakrát za rok vyhlásit „železnou neděli“.

Kovy jsou jednou z neobnovitelných surovin, která se získává velmi náročnou cestou. Jejich recyklace je na rozdíl od výroby z prvotních surovin poměrně jednoduchá a ekonomicky výhodná. Není tedy důvod, aby končily na skládkách.

Mezi kovy patří i hliník. Al je třetím nejrozšířenějším prvkem na zemi. Je všude kolem nás. Proč by se jinak jmenovala hlína „hliná“? Nebo spíše, proč se jmenuje hliník „hliník“? Tento všudypřítomný kov se vyznačuje malou hustotou, výbornou tepelnou a elektrickou vodivostí, kujností, tažností a odolností vůči korozi. Díky svým vlastnostem je ve formě různých slitin nezastupitelný například v leteckém a automobilovém průmyslu. Oblíbili jsme si ho i v domácnostech a potravinářství – pivo v hliníku, paštika v hliníku, svačina vlobalu. Musíme však vědět, že i když samotný prvek hliník nikdy nevyčerpáme (chyběla by nám potom půda pod nohama), tak ložiska bauxitu, minerálu, ze kterého se dá hliník „výhodně“ získávat, nekonečná nejsou. Je škoda tento důležitý kov „prožrat“ v paštikách. „Výhodně“ znamená, že se bauxit těží v povrchových dolech. A že se na výrobu 1 kg hliníku se spotřebuje

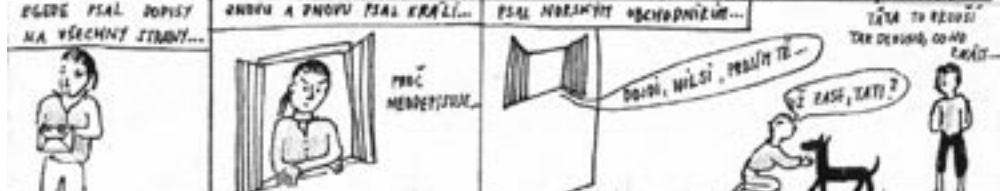
přibližně tolik energie, jako spotřebuje 60 wattová žárovka za 800 hodin (33 dny). Ani přetavení však není proces úplně neproblematický. Na jednu tunu vyprodukovaného hliníku vznikne až 0,5 t odpadní strusky, která se musí skládkovat. Navíc z barev potisku obalů mohou vznikat jedovaté dioxiny.

Co má tedy člověk dělat? Nejlepší je samozřejmě hliník při nakupech co nejvíce omezovat. Housku si balit do ubrousku, nápojům v plechovkách se úplně vyhnout atd. Nekupovat žádný ale pravděpodobně nevládneme. Proto se do škol vrací soutěže ve sběru, sbírají některé obecní úřady (např. MÚ Prahy 10), ekologická centra a sběrný. Vysbírání hliníku se vykupuje a zpracovává přetavením. Také se může za studena drtit na prášek, který se pak používá jako redukční činidlo při výrobě oceli. Výhodou tohoto postupu je, že se vhodně zužitkuje drobný hliník z domácností, protože touto cestou nevznikají výše zmíněné dioxiny. Tento postup uplatňují ve firmě Alutherm CZ v Mníšku pod Brdy a pro větší množství hliníku jsou po domluvě ochotni i dojet (například do škol). Malé množství je možné po domluvě zaslat poštou paní Janě Lenhartové, která ho firmě předá (kontakt: Jana Lenhartová, Žižkova 1547, 263 01 Dobříš, tel. 604 171 861).

Hliník poznáme buďto podle označení ALU nebo 41 v trojúhelníku ze tří šípek. Od jiných kovů ho rozeznáme pomocí magnetu – na hliník nepůsobí. Pokud máte pochybnosti u víček od jogurtů, tak je zkuste přehnout. Pokud se samo vrátí do původní polohy, bude to asi plast, pokud ne, je to hliník.

Mezi hliník patří: hliníkové fólie z čokolád, víčka od jogurtů a zavařovacích sklenic, nápojové plechovky, hliníkové obaly od paštíků,lobalu.

Proč jsem věnovala celé ekooko tak specifickému problému jako hliník, kterého každý vyprodukuje jen 1,2 kg za rok? Zkuste si tu hmotnost vynásobit počtem obyvatel ČR. ■



... HANS EGEDE II ...

POZDĚJI ...

PROČ ... ?

JAK ... ?

TEĎ MI DEJ  
POKUD! VŠECHNO MI  
PADAŤ Z RUKY!

TEĎ NE!

VYHLEĎ MŮJE  
AŽ BUD' JAKÉ!

NĚJCO VĚD  
TAM JESŤ ...

NAKONEC ...

TATY MÁŠ  
ČAS ...

DEJMI ...

TAK  
POVĚDEJ ...

CHÁPU, ŽE  
JSEM ...

ANO,  
POTĚŠILOŤ MĚ ...

TAKŽE SE PO  
TOMU PUSTÍTE ...

S DOŤ POMOČÍ ...  
MŮJÍ BYCHOM ...

EGEDE BIL BĀP, ŽE JMO  
ŽENA ANNAVILISA, KTERÁ  
MU VĚK ANNAVILISA  
STĚRĚT!

PANOVNĚ  
NI.  
PRO JMO  
BYLO  
MŮJNO  
LIEDNĚ PŘÍJIT ...

PŮBĚL NAŠIM ŽIVNOSTĚM.

MĚ BRATĚ PROFESORE,  
POUŽE JĀM NĚCÍ O GRÓNÓZU ...

GRÓNÓZU TVĚÍ OHEDNĀ LIDOVĀ  
MŮŠE. NĚKDY MĚNE TAK KŮVĚ, ŽE  
TUNĀ RYBĚ, ŽELEZO PRAŠEĀ A VĀR-  
NY SE TĀMĀ. LIDEM PŘEDĀNĀ KŮVĚ-  
MĚCI, ČAŽ ANNAVILISA TOUŽĀČÍ STRO-  
VĚNO PĀSA. VĀRĚNĚ BY JIM  
NĚDO PĀLO TOLIK ENĚRGIE.  
I ČIZNĚCI SE TĀMTO ŽYVU MŮŠI  
PŘÍPĚVĀBIT, POKUD NECHTĚJÍ  
MĚRNOU ...

EGEDE PSĀL DOPISY  
NA VĚRCHNĚJŠÍ STUPNĚ ...

ANOVĀ A ŽNOVU PSĀL KRĀLĚ ...

PSĀL NĚKDYM OBCHODNĚM ...

ČĀM TO ŽEJDI  
TĀ DEJNO, ČO MĚ  
KRĀČ ...

AŽ PO 40 LETECH ...

1. 1718 ...

MŮ KRĀL PŮVĚL VYKĀT SE  
OD ŽEJDI.

TEN EGEDE  
JE VYKĀL ...

VĀSTNĚ BYCH TO  
MĀL ŽEJDI.  
TEN ŽIVNĚ  
CI ZA TĚ  
STUJ ...  
A JSOU  
PŘÍJONĚ  
PĀPŮNĚ.

MĚL PĀS OD  
PŘEDNĚKĀ IV!  
PŮKRAČOVĀNĚ  
PŘĪSTĚ ...

PŮKRAČOVĀNĚ  
PŘĪSTĚ ...

**1) Jaké jsou povinnosti držitele občanského průkazu (OP)? A když ho ztratím?**

Každý občan má povinnost chránit OP před poškozením, zničením, ztrátou, odcizením nebo jeho zneužitím. Ztrátu musí nahlásit na obecním/městském úřadu. Krádež zase Policii ČR.

**2) Musím mít OP stále u sebe?**

Ne. To není nikde psáno. Ale pokud jdu někam dál (do města) či kamkoli cestuji, je dobré nějaký doklad potvrzující totožnost u sebe mít. Nemusí jít přímo o OP. Může to být studentská karta, řidičský průkaz, pas či jiný doklad s Vaším jménem, příjmením, datem narození a bydlištěm.

**3) Můžu dát OP do zástavy ve videopůjčovně, když u sebe zrovna nemám dost peněz?**

V žádném případě nedávejte své OP do zástavy, je to ze zákona zakázáno! Stejně tak je protiprávní OP do zástavy přijímat nebo odebírat při vstupu do objektů nebo na pozemky. Za porušení hrozí pokuta do výše 10.000,- Kč.

Bez Vašeho svolení nesmí nikdo Váš občanský průkaz ani kopírovat!

**4) Kdy a kdo je oprávněn požadovat po mně předložení OP (k prokázání totožnosti)?**

Pokud jste byli přistiženi při protiprávním jednání, mohou tak učinit: příslušník Policie ČR či Celní správy, strážník Městské policie, Stráž přírody, Rybářská stráž, Myslivecká a Lesní stráž. Tyto osoby jsou povinny nosit služební odznak a prokazovat se příslušným průkazem. Vy máte právo od nich předložení průkazu požadovat! Pokud se jen tak procházíte po lese, není důvod, aby po Vás někdo legitimoval.

**5) A co revizor?**

Revizorovi nejste povinni doklad totožnosti ukázat. Ale pak s ním musíte počkat, až přijde policista nebo jít na nejbližší policejní stanici, takže svou totožnost budete muset prokázat tak jako tak. Nemá-li u sebe revizor služební odznak a průkaz, můžete jít. ■

Syotré oko Jano Žiřky



Sjezd (nejen) evangelické mládeže, Litomyšl 2007.  
Najdi pět rozdílů. Vyřešení na zadní straně obálky.

S Jirkou Vlčkem (24) jsem se setkala na Kurzu pro pracovníky s mládeží v Bělčici a v Chotěboři. Je rodilý Zlíňák, studuje a pracuje ale v Brně. A jestli vás zajímá, co obnáší studium, ale hlavně jeden typ práce sociálního pracovníka, čtěte dál.

**Na stránkách [www.socialnipracovnik.cz/asistent](http://www.socialnipracovnik.cz/asistent) jsem si kromě toho, že jsi „koordinátor projektu,“ všimla i obligátního Bc. před jménem...**

Bakaláře jsem získal na Filosofické fakultě v Brně, kde jsem dálkově studoval filosofii. Pomohlo mi to udělat si pořádek ve svých představách o světě a nasměrovat se víc k sociální práci. Po filosofii a roční praxi v Armádě spásy jsem nastoupil na brněnskou Fakultu sociálních studií, obor sociální politika a sociální práce. Tady jsem také našel svou současnou práci – organizaci projektu Asistent do rodiny.

**Jak je váš projekt spjatý s univerzitou a čemu se věnuje?**

Od začátku pracujeme pod katedrou soc. politiky a snažíme se poskytovat kvalitní praxi našim studentům. Pracujeme přitom s rodinami, v nichž je nějak ohrožen příznivý vývoj dítěte. Problémem bývá bytová situace (zadluženost, špatné podmínky k bydlení a výchově dítěte - např. chybí topení či elektrika, neschopnost pravidelně splácet nájem) a snížené rodičovské kompetence (rodiče neví, jak se mají o dítě starat, co je třeba mu zajistit, děti nemají dostatek podnětů potřebných ke svému rozvoji) nebo jiné věci - výchovné problémy dětí, záškoláctví, trestná činnost... Asistent pak působí jako sociální pracovník, ale jeho výhodou je častý kontakt s rodinou - alespoň jednou týdně.

**S kým spolupracujete?**

Hlavně s úřady brněnských městských částí, dále s neziskovými organizacemi jako např.



o.s. Open Family, Sdružení pěstounských rodin, Fond ohrožených dětí... Velký dík patří Nadaci Terezy Maxové, která nás dlouhodobě podporuje. Spolupráce se odvíjí od ochoty pracovníků jednotlivých organizací. S neziskovkami i městskými částmi máme dobré zkušenosti, někdy však narážíme na limity úřadů určené jejich vnitřními předpisy. I ty se však při troše dobré vůle dají vyřešit.

**Jak projekt Asistent do rodiny vůbec začal?**

Bylo to na začátku mého studia na FSS. V jednom předmětu jsme měli za úkol vymyslet a realizovat projekt pomáhající předejít odebírání dětí z rodin a jejich umisťování do ústavů. Myšlenka sociální asistence v rodinách se zrodila i na základě reálné potřeby jedné z mých kamarádek, která pracuje na oddělení sociálně právní ochrany dítěte v Brně. Já byl třídou zvolen jako koordinátor, přestože odvahy jsem k tomu měl pramálo. Výzvy se však mají přijímat.

**Sám jsi byl asistentem – jaká to je práce?**

Umožnila mi poznat, jak funguje romská i česká rodina v sociálně nepříznivé situaci,

za což jsem velmi vděčný. Každý týden jsem navštěvoval svou rodinu a snažil se jí pomoci s konkrétními problémy. Vystupoval jsem jako někdo, kdo nabízí účinnou pomoc, ale také podporu a porozumění pro jejich způsob života. Podstatné bylo vytvoření vztahu důvěry a otevřenosti.

### **V čem tě to změnilo?**

Daří se mi teď líp dívat se na věc z pohledu asistentů. Také se pořád nestačím divit, kolik rodin bez ohledu na jejich etnickou příslušnost žije v nepříznivých bytových podmínkách, neví, jak se starat o děti či má strach z úřadů. Např. jedna maminka, s níž jsem pracoval, měla problémy s úřady a majitelem bytu z velké části proto, že si ve svých 35 letech neuměla přečíst rozhodnutí soudu, sociálky či jiné instituce. Zkrátka neuměla pořádně číst ani psát. Většinou platí, že co nám přijde samozřejmě, to je pro ty rodiny nesmírně obtížné. A bez pomoci zvenci se to nikdy nenaučí jinak. Mnoho lidí si myslí, že je třeba změnit systém sociálních dávek směrem k větší angažovanosti klientů a zpřísnit podmínky přidělování dávek. S tím bych souhlasil v případě, že v rodině nejsou děti a motivace je otázkou ochoty dospělých jedinců. Pokud ale v rodině děti jsou, myslím, že je třeba dělat všechno proto, abychom rodinu podpořili v jejich přirozených podmínkách, není-li přitom vážně ohrožen příznivý vývoj dítěte.

### **Splňuje váš projekt původní záměr poskytnout praxi studentům a zároveň pomoci rodinám?**

Ano, tohle se nám daří. Studenti od nás odcházejí s reálnými představami o sociální práci a systému služeb, jsou více vyzbrojeni pro budoucí zaměstnání. Získají obrázek o tom, jak se mohou v sociální práci nejlépe uplatnit, kde jsou jejich limity, co jim sedí a co ne. Někdo si to rozmyslí a začne pracovat v jiné oblasti. Ale i o to jde – pomáhat se musí umět a není to vždy jednoduché. Asi-

stentům dokonce nabízejí práci i samotné úřady, které si je již „vyzkoušely“ v rámci rodinné asistence.

### **Mají tví spolužáci zapojení v projektu nějakého společného jmenovatele? Jsou třeba neobvykle trpěliví, vstřícní, nebo jinak odlišní od běžného studenta VŠ:-)?**

Myslím, že jsou neobvykle citliví k lidským problémům, mají chuť pomáhat a osobně se angažovat. My se jim snažíme představit realistický pohled na skutečnost, bourat zaběhané stereotypy a předsudky. Asistenti mají také velkou chuť na sobě pracovat a jsou odvážní. Mluvím sice o asistentech, faktem ale je, že za poslední dva roky z asi 30 asistentů byli pouze 3 muži (včetně mě). Tento obor pro ně bohužel není moc zajímavý, ale potřeba jich je stejně, jako žen – chlapi, kde jste? :-)

### **Jak vypadá tvůj pracovní den?**

Mám velký modrý kalendář a do něj si píšu všechny schůzky, které mě přes den čekají. Starám se o zprostředkování nových rodin, volám na sociální odbory a spolu se sociálními pracovníci hledáme motivované rodiny, do nichž by mohl asistent začít docházet. Pak vybírám asistenty tak, aby jim daná rodina osobnostně seděla (mám v tomto směru doporučení od paní psycholožky, která vede s každým asistentem pohovor). Při prvním kontaktu s rodinou vysvětluji způsob práce asistenta a vyjasňuji vzájemná očekávání. Jinak se věnuji vedení organizačního týmu, společně s kolegou připravujeme kurzy pro asistenty a hledáme školitele. Jsem odpovědný za celkový chod projektu.

### **Kdy sis naposledy nevěděl rady?**

Stává se mi to, taky se stále učím. Díky Bohu mám kolem sebe spolupracovníky, kterým věřím a mohu s nimi své problémy konzultovat. Využívám také podpory supervize. ■

„Každá holka z Polabí, bez jízdního kola by ani chvíli nebyla“, proto i vám doporučuji na tento víkend za humny vzít kola. A pokud opravdu máte ke kolům odpor, můžete využít trať 231 českých drah. Program proto nabízím ve dvou variantách.

Návštěvu Polabí je nejlépe zahájit v Lysé nad Labem, přesněji v zámeckém parku. Prohlídku zámku samotného na chvíli však ještě odložte. Slouží totiž jako domov důchodců. Park

léčebny, se nachází rodný domek Bedřicha Hrozného, který rozluštil klínopisnou che-titštinu. Shodou okolností je to i evangelická fara. Pokud bude zrovna pátek večer, můžete najít v jejích útrobách mládež, která po schůzce chodívá hrát volejbal do blízké tělocvičny. Co na faře však nenajdete, je muzeum zmiňovaného orientalisty. To se nachází kousíček od fary na pravé straně náměstí (no, hádejte koho). Otevřeno má



v Lysé nad Labem uspokojí jak milovníky parků anglických, tak obdivovatele francouzského stylu. Proto se může stát vědnou kulisou romantických procházek ve dvou a her ve větších skupinách či obráceně. K hrám či jinému programu, nebo jen k uspokojení uměničtívého oka skvěle poslouží sochařská výzdoba parku, kterou je možné srovnat jen s alegoriemi ctností a neřestí v Kuksu. V zámeckém parku v Lysé nad Labem hledejte tedy alegorie 4 světadílů, 12 měsíců, 4 ročních období, dne a noci, přírodních živlů, 4 ze sedmi svobodných umění a také sochy antických bohů. Přeji příjemnou zábavu.

Pokud vám přijde zámecký park a zámek něčím povědomý, pak vězte, že zde se Jaromír Nohavica léčil z alkoholické závislosti a Karel Plíhal zmizel ve filmu Petra Zelinky Rok ďábla. Kousek od cesty, po které kráčel známý písničkář do protialkoholní

však od pátku do neděle jen do 16 hodin. Jestli vás v Lysé nezdrží místní výstaviště, ani výborná hospůdka Dallas, vydejte se směrem na jih do Přerova nad Labem. Zde můžete navštívit místní skanzen, nicméně pokud nepojedete kolmo, je možná lepší popojet vlakem do Ostré. Na kole jste v Ostré také za chvíli. Tato malá vesnička nabízí program na celý den. Při cestě od vlaku můžete snadno minout muzeum kamen, tak na to pozor. Je po pravé straně. Nicméně hlavní atrakcí v Ostré je Botanicus – vesnice řemesel a umění s ukázkami tradičních řemesel dráteníka, hrnčíře, provazníka, mýdlaře, svíčkaře či papírníka. Přerovský skanzen s původními stavbami se tak krásně doplňuje s vesničkou s řemesly a uměním v Ostré. Hned při vstupu do celodřevěného areálu doporučuji tícipnout cigaretu a rozměnit si české koruny za stříbrné groše (10:1). V celé vesničce se totiž

platí pouze stříbrňáky. Botanicus nenabízí jenom ukázký řemesel, ale za drobný poplatek i možnost si vyzkoušet sami si něco vyrobit a pak také odnést. Za groše je tedy možné vytvořit si svíčku, provaz nebo třeba mýdlo, stravovat se v místní taverně na středověký způsob, nebo zastřílet si z luku. Vedle řemeslné vesničky se rozkládá velká bylinná zahrada, která nabízí možnost příjemného vytrávení a relaxace. O kus dále se pak v ohradách pasou ovce, kozy, někdy i koně. Pokud potřebujete vzít někam na výlet děti nebo mladší sourozence, je Botanicus dobrou volbou. Jen

něho města na Labi Nymburka. Konají se v 10 hodin dopoledne, takže na několika kilometrový přesun máte dost času. Cyklisté si pak mohou udělat výlet na asi 15 kilometrů vzdálený zámek Loučeň, v jehož anglickém parku se nachází největší labyrintárium v Evropě. Na jednom místě je koncentrováno deset labyrintů a bludišť z různých materiálů. Zabloudit můžete v tisovém nebo palisádovém bludišti, zatímco provazové a prstové bludiště slouží spíš pro zábavu. Co trochu odrazuje je padesátikorunové studentské vstupné.



se musíte připravit na jejich až vyděračské pohledy žádající další groš na rýžování zlata. Doporučuji využít k návštěvě této vesničky některou sobotu, kdy se zde konají historické slavnosti. V těchto dnech je vstupné sice dražší (50 – 175 Kč), ale na oplátku je připraven program nabízející například rytířské turnaje, festival piva a vína, slavnosti čaje a květín, festival zbraní, žongléry a kejklíře, středověké jídlo a pití a kdo ví co ještě. A jako suvenýr či dárek pro někoho blízkého si můžete v blízkém obchůdku zakoupit přírodní produkty Botanicus, jako jsou mýdla, šampóny a bylinky. Pokud vás Botanicus neláká, nebo se budete chtít po jeho návštěvě někde smochit, přímo v Ostré se nachází 2 neoficiální přísečná koupaliště s čistou vodou. U jedné z vodních ploch je také kemp. Na nedělní bohoslužby můžete zavítat do opevně-

Vlakaři se mohou po prohlídce nymburských hradeb a města projít podél Labe do osm kilometrů vzdálených lázeňských Poděbrad. Na této polabské cestě však budete trochu litovat, že nemáte s sebou kolo nebo aspoň kolečkové brusle. V Poděbradech na náměstí pod sochou (no, hádejte koho) si můžete vychutnat zmrzlinu nebo vytrpět lázeňské prameny, ale co byste pro své srdce neudělali... Pokud ani nyní nebudete mít Polabí dost, nezbyvá než šlapat, jít nebo jet dál do Libice nad Cidlinou, kde jsou zbytky osídlení vyvražděných Slavníkovců, nebo do kolínského aquaparku, v jehož okolí se nachází další příležitosti sportovního využití. V Polabí nenaleznete velké kopce ani hluboké lesy. Přesto je zde možné strávit příjemný víkend. Atraktív je víc než dost. Kombinace hezkého počasí, roviny, kola a koupání přece nemá chybu. ■

# MRTVÝ MUŽ V BUNKRU

Mikuláš Ferjenčík

knih

Trvalo to padesát let, než se Martin Pollack odhodlal důkladně prozkoumat bílé místo ve své rodinné historii. Spíše než o bílém místě bychom však měli mluvit o černé skvrně, popřípadě o rodinném tabu. Pollackův biologický otec Gerhard Bast byl totiž příslušník SS a válečný zločinec. Mrtvý muž v bunkru je Bastův životopis, ale nejen to. Také zasazuje život tohoto rakouského Němce do historického i geografického kontextu (to, že je třeba rozlišovat Rakušany a rakouské Němce je jedna z věcí, které jsem si při čtení uvědomil). Čtenář pronikne do pohnutých dějin slovinsko-rakouského pohraničí začátku dvacátého století, udělá si poměrně dobrou představu o životě v meziválečném Rakousku a nakoukne i do poválečného chaosu. Pollack se rozhodl, že se osud svého otce pokusí odkrýt do co největší hloubky. Cestoval v Gerhardových stopách, mluvil se zbývajícími pamětníky, prostudoval stohy archivních materiálů a ve snaze o maximální objektivitu a zachycení širších souvislostí vyzpovídal celou řadu historiků. V pátrání autorovi velmi pomohlo, že získal otcův zápisník z cest a spolu s ním i mnoho zajímavých podrobností. Tento důstojník SS např. psal v osobních zápiscích geografické názvy slovinšsky, nikoli německy, a se slovinšskými příbuznými udržoval přátelské vztahy. Byl Gerhard Bast jen kolečko v systému, nebo tomu systému ještě z vlastní vůle přídával na nelidskosti? Byl si vědom toho, že prostředky, které používá, nemůže světět žádný účel? Touha zjistit, jak se choval v každodenních situacích, a otázka, zda lze paušálně odsoudit (nebo omluvit) člověka, který se nepokusil vyhnout roli, do které celý život jakoby samospádem směřoval, propouje celou knihu.

Martin Pollack: Mrtvý v bunkru. Host. 2007

# RADŮZA RAPUJÍCÍ MEDITUJÍCÍ

Olcha Richterová

hudba

Radůza se dost změnila, vůbec nečekejte známý akordeonový „radůzvuč“. Nejdřív elektronicky rapuje, pak zas připomíná svoji jemnější, křehčí sestru. Většina hudby a aranží je právě v meditačně křehkém a protáhlém duchu a doprovází je texty méně zemité a více duchovní než dřív. Pokud máte rádi takovou hudbu, asi si ji vychutnáte. Zato texty i přes občasné nečekané rýmy působí plošněji než dřív. Je možné, že Radůze už nejde o „západní“ originalitu, nýbrž o poselství, o sdělení. Obrací se do svého nitra („sestupuji do sebe, usedám...“) a následuje patrně východní spiritualitu – „vše se se vším v jedno spojí“ a „kráčím dechem/ kráčím v dechu/ bytost v Bytosti“. Jako by ten přerod o „špinavé kočky“ minulých alb ale ještě nebyl dokonán a skrípaly prozatímni nelady nového (životního) směru. Od vzorce lehce jednotvárné, ale příjemné hudby provázené nepřilíší nápaditými slovy („Odpusť mi ještě na tomto světě/že pod tíhou těžkých chvil/v slzách ptávala jsem se tě/ proč s mi tohle připravil“) se výrazně liší píseň Vařič a mapa, silná výpověď o nejistotách víry a o odevzdání se, která je ale sotva slyšet přes bezduchou třičtvrtěčnou muziku. Nevím, k čemu je taková schválnost dobrá; zdá se mi, že kvůli ní přeslechneme jeden z nejlepších textů alba. Používá v něm své nejsilnější rekvizity z konkrétního života – rum v dece, ironii (v podobě knih Agathy Christie), ale přikryla je těžkou duchnou banjové dechovky. Např. zhudebnění jednoho ze zpěvů kosmických však připomíná, že Neruda nepatří do studen zapomnění a i Radůza rozhodně pořád má co říct a nabídnout k poslechu, zejména milovníkům prostých kláves a občasného hoboje, houslí či violy.

Radůza: V salónu barokních dam. Indie. 2007

Exilová vláda vymyslela, jak napravit reputaci Čechů před spojenci, Heydrich nastolil nesmířlivý režim na území protektorátu a několik skupin parašutistů do něj bylo vysazeno. Mezi nimi Anthropoid, tedy Gabčík s Kubišem. Jako fůra čtenářů přede mnou i po mně vím, jak románově zpracovaný historický příběh dopadne: zatím jsou čerstvě srovnány se zemí Lidice a Němci začínají dobývat kryptu chrámu Karla Boromejského. Jirí Šulc na téměř 500 stranách zpracovává období, které zvrátilo smýšlení spojenců o českém národě. Do té doby vládlo přesvědčení formulované při Mnichovské dohodě: pohraničí patří Říši a Češi jsou spokojeni se statem quo – okupantům jejich práci vlastně vůbec nekomplikují. Heydrich na odpor místních nenarazil ani se svým programem jak skoncovat s Českým národem: dle smýšlení a původu plánoval jednu část obyvatelstva převychovat, jinou deportovat, další sterilizovat a zbytek postavit ke zdi. Atentát tedy nejenže poopravil obraz „našich“ před vítěznými mocnostmi, ale navíc zamezil vymazání Čechů z mapy národů.

Autor, ostatně bývalý agent polistopadových tajných služeb, nehodnotí, pouze životní příběhy protagonistů tehdejšího dění rámuje materiály historické evidence. Z některých pasáží číší autorská licence (nikdy se nedozvíme, jaký podíl mělo na zradě Karla Čurdy naléhání jeho matky), jindy je jasné, že jsou přímé řeči podloženy poněkud pečlivými zápisy z vyšetřování.

Navzdory autorovu nehodnocení je možné vyabstrahovat jeho názor na práci hrdinů Gabčíka a Kubiše i jejich katů. Je to na škodu? Ano, pokud se předem bráníme diskuzi. Tu Jirí Šulc otevírá a na základě sebraných dat ji umožňuje provést fundovaně. Dobrá práce.

Jirí Šulc: Dva proti Říši.  
Knížní klub.  
Praha 2007,  
480 stran.

Kinům hrozí Soukromá válka pana Wilsona, který smutně tvrdí, že Tahle země není pro starý. Kdyby po něm ovšem hodila Okem žena záhadná jako Nejkrásnější hádanka, hned by pookřál a vyzval ji: Noc patří nám! Let's Dance 2... Není divu. Roztrhl se totiž ponovoroční pytel se zábavami a veselicemi všeho druhu. Tradiční koleda juchala na českobudějovickém náměstí i mezi malebnými renesančními domky v Telči. S dětským karnevalem spojili masopustní hodování v Zadní Třebáni a v Horní Lidči při té příležitosti rovnou pochovávají basu. Do fěrtůšků a halen se nastrojili na ples v Mikulčicích a na hanáckém bále v Kostelci na Hané kroj letos provětrají už po dvaatřicáté. V Černém Dole si ovšem před hasičskou tancovačkou nejdřív počkají na každoroční příjezd Krakonoše. Pražské dámy a pánové můžou zase zavítat na Moravský ples a chodský Pošumavský věneček, aniž vytáhnou paty z hlavního města. Návštěvníci benefičního plesu v Jablonci nad Nisou vytancují peníze pro němé tváře z místního koňského domova důchodců. V duchu sportovním se nesl ples v Králíkách. Nejvíce se ovšem vyskáčou turisté, kteří se na svém mezinárodním srazu v Jablunkově pustí do bobování, sjezdování, běžkování a jiného dovádění na beskydském sněhu.

vybrala Klára Schneiderová

## MUSLIMOVÉ V RUSKU

V Rusku si začínají předcházet muslimy. Kvapem jich přibývá (za 30 let dvojnásobek) a i Vladimir Putin považoval za nutné blahopřát např. k prosincovému Dni přinášení obětí a zdůraznit humanismus, který je obsažen v tradicích islámu. Nejvyšší představitel Rady muftí Ruska (šajch Ravil Gajnutdin) ostatně podpořil návrh, aby Putin dál zůstal ruským prezidentem. Může církev veřejně vyjadřovat politické preference a podporovat konkrétní politiky?

## V NĚMECKU NECHTĚJÍ DOTOVAT NEONACISTY A SCIENTOLOGY

Pravicoví extremisté – to jsou v Německu zejména nadace a spolky blízké neonacistické Národně demokratické straně Německa (NPD). Jak jim přiškrtnit státní příspěvky? Jednalo se o opatření, které zabrání spolkům a nadacím, jež sledují protiústavní cíle, pobírat peníze daňových poplatníků, ale zakázat NPD tak snadné není. Německá ústava totiž zaručuje existenci politických stran a je velmi obtížné nějakou stranu zrušit (naposledy se o to německá vláda pokusila v roce 2003).

Na mušku si v Německu vzali také scientology, kteří prý „nerespektují lidská práva, lidskou důstojnost, právo na život ani na nedotknutelnost osoby“. Scientologickým otcem zakladatelem je Američan L. R. Hubbard a členové celý systém považují za kombinaci náboženství, vědecké teorie i psychoterapie. Kritici však varují, že scientologické programy výrazně ovlivňují psychický stav svých přívrženců a vytvářejí u nich závislost.

## AFÉRA „MĚĎA MUHAMMAD“

„Britská učitelka Gillian Gibbonsová půjde na patnáct dní do vězení, protože šířila nenávist k islámu.“ Taky si vzpomínáte na listopadovou aféru? V Súdánu vzbudilo pohoršení, že nechala své žáky pojmenovat plyšového medvídka jménem Muhammad, což úřady vyložily jako urážku proroka Muhammada. Nakonec tuto nevinnou chybu, v podstatě typické kulturní nedorozumění jedné asi dost dobrosrdečné učitelky angličtiny řešili státníci na nejvyšší úrovni. Ukončila je až milost súdánského prezidenta a její odjezd zpátky do Liverpoolu. Ale...je tenhle obraz islámu fér?

## NOC OTEVŘENÝCH KOSTELŮ 2008

V pondělí 21. ledna 2008 začal Týden modliteb za jednotu křesťanů a proběhla Noc otevřených kostelů. V loňském roce v České republice osm církevních zástupců podepsalo Ekumenickou chartu právě u příležitosti Noci otevřených kostelů. Letos bylo navázáno dalším ročníkem v duchu tématu modlitebního týdne „V modlitbách neustávejte“.

## ČESKO-NĚMECKÁ BOHOSLUŽBA NA PAMÁTKU OBĚTÍ HOLOCAUSTU

se konala 27.ledna, v Den památky obětí holocaustu a předcházení zločinům proti lidstvi. Zakončila tak víkendovou oslavu 50 let výročí Aktion Sühnezeichen Friedensdienste (ASF), se kterým u nás spolupracuje o.s.Servitus ([www.servitus.cz](http://www.servitus.cz)). Celá akce se konala pod názvem „Jdi a nevzpomínej“. Farář Gerhard Frey-Reininghaus ve svém kázání mimo jiné připomněl, že povinností křesťanů je postavit se důrazně proti všem aktuálním projevům antisemitismu a pravicového extremismu.

*Zdroje: web, ČTK, ČBK, ERC, Respekt atd., vybrala K. Čížková a O. Richterová*

## INFORMATORIUM EVANGELICORUM

### Z CENTRA:

V sobotu 19. 1. na Poradě delegátů mládeže v Praze Nuslích byl zvolen nový COM. Z řad laiků - T. Groll, J. Vlček, Š. Soběslavská, M. Junová, D. Šmída a řad kazatelů - D. Šorm, D. Freitinger, J. Pechar, R. Mazur. Na poradu navázala valná schůze Sdružení evangelické mládež (SEMu), při které byl zvolen nový výbor. Více na <http://www.semcr.cz>

COM na své poradě 11. 2. dal zelenou přípravám nového Sportovně-biblického kurzu pro mládež starší 18 let. Kurz by se měl uskutečnit v první polovině srpna s největší pravděpodobností v Horní Čermné.

### ZE SPORTU:

5. 4. Volejbalový turnaj v Lysé nad Labem - Tělocvična ZŠ J.A.K.

### KDY A KAM:

29. 2.- 2. 3. Seniorátní sjezd mládeže v Pelhřimově – horácký sen.  
18. – 20. 4. Seniorátní dny mládeže v Kolíně – poděbradský sen.  
18. - 20.4. Seniorátní dny mládeže v Soběhrdech – na téma svoboda – pražský seniorát  
25. - 27. 4. Jarní seniorátní dny mládeže v Kaplici – víkend plný hudby s Ladislavem Moravetzem – církevním kantorem ČCE .

### VYSOKOŠKOLSKÁ MLÁDEŽ:

V Praze se začaly připravovat akce pro mládež vysokoškolského věku (pražskou i mimopražskou) už před 4 lety. Setkání VŠ-eliké mládeže se konalo 4x do roka. Od podzimu 2007 se vysokoškolská mládež pod označením OSM – otevřená studentská mládež – schází už pravidelně každý čtvrtek od 19. hodin u Salvátora. Více info: <http://osm.evangelnet.cz>

Od podzimu 2007 se začala scházet i brněnská vysokoškolská mládež. Hlavním tématem jarních setkání je Lásky. Všichni jste zváni na všechna tři setkání:  
27.2.2008 – Fyzická láska; 26.3.2008 – Sebeláska;  
23.4.2008 – Lásky k bližním  
Místem konání je sbor ČCE Brno II, vždy v 19 hodin.

Věřící vysokoškoláci se mohou scházet i v Olomouci. Studentské křesťanské hnutí Olomouc pořádá aktivity pro ducha, duši i tělo jako možnost alternativního trávení volného času. Bližší informace o pořádání večerů s tématickými přednáškami, studentských bohoslužeb a setkávání získáte na stránkách hnutí - <http://studentske.wgz.cz/>

## J3 Moravskoslezský seniorát



### Hrabová

stáří: 1923/1933  
počet farářů: 6/6  
kapacita: 200  
délka: 19,7  
manuálně varhan: 2

## J4 Moravskoslezský seniorát



### Hodslavice

stáří: 1782/1819  
počet farářů: 12/9  
kapacita: 280  
délka: 26  
manuálně varhan: 2



Sbor ČCE v Brandýse nad Orlicí hledá rodinu, která by vykonávala kostelnické práce. Nabízíme byt 2+1 s příslušenstvím a možností využívání sborové zahrady. Aktivní účast na sborovém životě vítána. Předpokládaný nástup: jaro 2008.  
Kontakt: brandys-nad-orlici@evangnet.cz.

### Ekohříchy tvý tě jednou doženou!!!

Společné Seniorátní Dny Mládeže Královéhradeckého a Chrudimského seniorátu se uskuteční ve dnech 25.–27.4.2008 v Letohradě. Tématickou přednášku si pro nás připraví Marek Drápal (autor rubriky Eko-Okénko) a doplní ji řada... A víte co, nechte se překvapit a přijďte se podívat! Bude to stát za to!  
Více info na <http://kralovehradecka-mladez.evangnet.cz> či emailu [mladezhk@seznam.cz](mailto:mladezhk@seznam.cz).

7. 3. – 8. 3. Skládáte písničky? Zhudebňujete poezii, máte rádi muziku? Potom přijďte na Setkání muzikantů, které začíná v 18.00 v kostele U Jákobova žebříku v Praze Kobylisích. Více od Matouše Plevy na adrese [plem@seznam.cz](mailto:plem@seznam.cz).

### Bystré oko Jana Žižky

Řešení ze strany 19:

1. zazděné okno v levém horním rohu
2. bílá konstrukce v pravém horním rohu
3. sponka ve vlasech
4. náušnice
5. popruh přes kabát



**bratrstvo**



ROČ. 49/2008

ČÍSLO II

Bratrstvo, evangelický časopis pro mládež.  
Vydává Synodní rada Českobratrské církve evangelické. Redakční kruh řídí Filip Keller.  
Grafická úprava Štěpán Bartošek, technická redakce Jitka Čechová  
Adresa redakce a administrace: Jungmannova 9, 111 21 Praha 1,  
e-mail: [bratrstvo@evangnet.cz](mailto:bratrstvo@evangnet.cz), tel: 224999273  
Stránky na internetu: <http://bratrstvo.evangnet.cz>  
Celoroční předplatné 200,- Kč, jednotlivé číslo 20,- Kč. Vychází 10× ročně.  
Tiskne Sprint servis, Praha 6. Přidělené registrační číslo MK ČR 5092.

ISSN – 1213-9351